

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiae S. Thomae Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Tertium

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

Quomodo honestu[m] se habeat ad virtutem. 1

urn:nbn:de:hbz:466:1-38803

verecundiz præueniens rationem, sicut & cæterarum passionum.

Ad quartum dicendum, quod verecundia non est pars temperantiz, quasi intrans essentiam eius, sed quasi dispositiue se habens ad ipsam. Vnde * Ambrosius dicit in 1. de Offic. quod verecundia iacet prima temperantiz fundamenta, in quantum scilicet incutit horrorem turpitudinis.

QVÆST. CXLV.

De honestate, in quatuor articulos diuisa.

¶ Et circa hoc quærentur quatuor.

- ¶ Primo, quomodo honestum se habeat ad virtutem.
- ¶ Secundo, quomodo se habeat ad decorum.
- ¶ Tertio, quomodo se habeat ad vtile & delectabile.
- ¶ Quarto, vtrum honestas sit pars temperantiz?

ARTIC. I.

Vtrum honestum sit idem virtuti?

AD primum sic proceditur. Videtur, quod honestum non sit idem virtuti. Dicit enim Tullius in sua Rhetor. * honestum esse quod propter se appetitur. Virtus autem non appetitur propter seipsam, sed propter felicitatem. Dicit enim Philo. in 1. Ethicor. quod felicitas est præmium virtutis & finis. Ergo honestum non est idem virtuti.

¶ 2 Præterea, Secundum Isidor. * honestas dicitur quasi honoris status. Sed multis alijs debetur honor, quam virtuti. Nam virtuti proprie debetur honor, ut dicitur in 1. Ethicor. ¶ Ergo honestas non est idem virtuti.

¶ 3 Præterea, Principale virtutis consistit in interiori electione, ut Philosoph. dicit in 8. Ethic. * Honestas autem magis videtur ad exteriorem conuersionem pertinere: secundum illud 1. ad Corinthios. Omnia honestè & secundum ordinem fiant in vobis. Ergo honestas non est idem virtuti.

700
In f. ar. 2.
c. 6. ad
3. ar.
3. cor.
* li. 2. de
Inuen. in
fol. 4. an-
te fin.
† li. 1. c. 9
rom. 5.
* li. 6. 10.
etymolo.
c. 8 inci-
pit, Hu-
milis, in
prin. it-
lius.
† cap. 12.
li. 8. c. 11.
in f. 10. 5

¶ 4 Pro

¶ 4 Præterea, Honestas videtur consistere in exterioribus diuitijs, secundum illud Eccles. 11. Bona & mala, vita & mors, paupertas & honestas, vtraque à Deo sunt. Sed in exterioribus diuitijs non consistit virtus. Ergo honestas non est idem virtuti.

SED contra est, quod Tullius * dicit in 1. de Offic. & in 2. Rhetor. diuidens honestum in quatuor principales virtutes, in quas etiam diuiditur virtus. Ergo honestum est idem virtuti.

* li. 1. in cap. de 4. virtutibus, unde omnia officia manant, & lib. 2. de Inuē. fol. 4. ante fol. libri.

RESPONDEO dicendum, quod sicut Isidor. dicit, honestas dicitur quasi honoris status. Vnde ex hoc videtur aliquid dici honestum, quod est honore dignum. Honor autem, vt supra dictum est *, excellentiæ debetur. Excellentia autem hominis maxime consideratur secundum virtutem, quæ est dispositio perfecti ad optimum, vt dicitur in 7. * Phys. Et ideo honestum proprie loquendo, in idem refertur cum virtute.

† loco cit. in arg. 2. * 9 præc. a. 1. ad 2. † li. 7. c. 3. tom. 2. lib. 1. c. 7. tom. 5.

Ad primum ergo dicendum, quod sicut Philosophus dicit * in 1. Ethic. eorum quæ propter se appetuntur, quedam appetuntur solum propter se, & nunquam propter aliud, sicut felicitas quæ est vltimus finis. Quedam verò appetuntur & propter se, in quantum habent in seipsis aliquam rationem bonitatis, etiam si nihil aliud boni per ea nobis accideret: & tamen sunt appetibilia propter aliud, in quantum scilicet perducunt nos in aliquod bonum perfectius. Et hoc modo virtutes sunt propter se appetendæ. Vnde Tullius dicit in 2. Rhetor. * quod quidam est quod sua vi nos allicit, & sua dignitate trahit, vt virtus, veritas, scientia. Et hoc sufficit ad rationem honesti.

lib. 2. de Inuen. in fol. 4. ante fin. l. b.

Ad secundum dicendum, quod eorum quæ honorantur præter virtutem, aliquid est virtute excellentius, scilicet Deus & beatus. Et huiusmodi non sunt ita nobis per experientiam nota, sicut virtutes, secundum quas quotidie operamur: & ideo virtus magis sibi vindicat nomen honesti.

N 2 infra

Si. 4. c. 3.
ante me.
rom. 5.

infra virtutem, honorantur in quantum coadiuvant ad operationem virtutis: sicut nobilitas, potentia, & divitiz. Vt enim Philosophus dicit in 4. Ethic. * huiusmodi honorantur à quibusdam, sed secundum veritatem solus bonus est honorandus. Bonus autem est aliquis secundum virtutem. Et ideo virtuti quidem debetur laus, secundum quod est appetibilis propter aliud. Honor autem, prout est appetibilis propter seipsum. Et secundum hoc habet rationem honesti.

In 10. ar.

Ad tertium dicendum, quod sicut dictum est *, honestum importat debitum honoris. Honor autem est confessio quædam de excellentia alicuius, ut supra dictum est *. Testimonium autem non profertur nisi de rebus notis. Interior autem electio non innoscit homini nisi per exteriores actus. Et ideo exterior conversatio habet rationem honesti, secundum quod est demonstrativa interioris rectitudinis. Et propter hoc radicaliter honestas consistit in interiori electione, significatiue autem in exteriori conversatione.

9. 103. a.
1.

Ad quartum dicendum, quod quia secundum vulgarem opinionem excellentia diuitiarum facit hominem dignum honore, inde est quod quandoque nomen honestatis ad exteriorem prosperitatem transfertur.

ARTIC. II.

707
Inf. ar. 4.
cor.

Vtrum honestum sit idem quod decorum?
Ad secundum sic proceditur. Videtur, quod honestum non sit idem quod decorum. Ratio est, quia honesti sumitur ex appetitu. Nam honestum est quod per se appetitur. Sed decorum magis respicit conspectum cui placet. Ergo decorum non est idem quod honestum.

9. 103. a.
1. ad 3.

¶ 2. Præterea, Decor quandam claritatem requirit, quæ pertinet ad rationem gloriæ. Honestum autem respicit honorem. Cum ergo honor & gloria differant, vt supra dictum est *, videtur quod honestum non sit idem quod decorum.